

Nr 360

Av herr **Hedlund m. fl.**, om *avskaffande av den extra bolags-
skatten.*

Efter förslag av Kungl. Maj:t beslutade 1955 års riksdag att höja den statliga inkomstskatten för aktiebolag från 40 till 45 procent vid 1956 års taxering och till 50 procent vid 1957 års taxering. För ekonomiska föreningar höjdes procentsatsen från 32 till respektive 36 och 40. Förslaget om höjning av bolagsskatten motiverades av chefen för finansdepartementet med behovet av ytterligare åtgärder för att dämpa expansionstendenserna i näringslivet utöver redan vidtagna sådana. Bevillningsutskottet förklarade i sitt betänkande över propositionen angående detta ärende, att det med hänsyn till de starka inflationistiska spänningar, som då rådde, vore önskvärt att de åtgärder, som tidigare vidtagits för att strama åt kreditgivningen, kompletterades med en tillfälligt skärpt vinstbeskattning. Det framgår alltså klart av ärendets handläggning att skärpningen av bolagsskatten var avsedd som en tillfällig åtgärd i syfte att dämpa en högkonjunktur. Konsekvensen härav borde givetvis vara den, att uttagningsprocenten skulle återföras till sin tidigare nivå, så snart den av högkonjunkturen framkallade expansiva tendensen i näringslivet upphört att göra sig gällande. Så har emellertid inte skett trots att en stark avmattning i konjunkturen numera ägt rum.

Med anledning av motioner föreslog bevillningsutskottet vid 1958 års B-riksdag i sitt betänkande nr B 9, att den extra bolagsskatten skulle avskaffas. Utskottet framhöll, att konjunkturbilden i dagens läge vore en helt annan än 1955, då den skärpta beskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar genomfördes. Den högkonjunktur, som rått under de senaste åren, hade påtagligt mattats. Den senaste tidens ekonomiska utveckling underströk betydelsen av att sådana åtgärder vidtoges, som kunde vara särskilt ägnade att främja produktionen. Den extra bolagsbeskattningens avskaffande vore en sådan åtgärd. Den verkar sänkande på kostnadsläget inom företagen och stärker därigenom deras konkurrenskraft gentemot utlandet. De konjunkturpolitiska motiv som anfördes för den extra bolagsskattens införande 1955 förelåg alltså inte längre. Bevillningsutskottets förslag avslogs emellertid av riksdagen.

Sedan förra sommaren har konjunkturläget ytterligare försämrats, varför de skäl som bevillningsutskottet då anförde för den extra bolagsskattens avskaffande nu har ännu större tyngd än då. Arbetslösheten har under de

senaste månaderna stigit oroväckande och riskerna för ytterligare sysselsättningsminskning är uppenbara. I ett sådant läge bör alla lämpliga åtgärder vidtagas, som är ägnade att minska kostnadsläget för produktionen och således hålla denna uppe. Endast härigenom kan riskerna för sysselsättningen elimineras. Ett avskaffande av den extra bolagsskatten är en sådan åtgärd, eftersom den dels skulle sänka kostnaderna för företagen och dels medge att ökade medel skulle frigöras för deras egna investeringar. Det nu rådande konjunkturen motiverar att riksdagen med så snar verkan som möjligt avskaffar denna extra påлага på näringslivet.

Med hänsyn till det stora underskottet i den nu framlagda budgeten för nästkommande budgetår måste givetvis frågan om den extra bolagsskattens avskaffande skärskådas även ur statsfinansiell synpunkt. Härvid måste återverkningarna på statsfinanserna av den extra skattens slopande sättas in i sitt sammanhang med konjunkturen och sysselsättningens utveckling. På kort sikt skulle avskaffandet av den extra bolagsskatten medföra ett inkomstbortfall för staten. Hur stort detta skulle komma att bli för nästkommande budgetår är omöjligt att ange. Bevillningsutskottet beräknade i fjol ett inkomstbortfall av cirka 100 miljoner kronor per år med hänsyn till då rådande förhållanden. Sedan dess har sysselsättningen emellertid minskat, varför inkomstbortfallet måste bli lägre. Några hållbara grunder för beräkningen av dess sannolika storlek finns inte, men det synes inte orealistiskt att antaga, att det inte skulle bli större än cirka 50 miljoner kronor.

Det har också sitt givna intresse att i detta sammanhang konstatera, att den extra bolagsskatten inte har givit statsverket en sådan ökning av dess inkomster, som man otvivelaktigt räknade med, när skatten infördes. Trots att industriproduktionen visat någon årlig ökning minskade den beskattningsbara inkomsten hos aktiebolagen m. fl. juridiska personer under åren 1955 och 1956. Under inkomståret 1957 steg den visserligen något men nådde inte 1954 års nivå. För 1958 torde med all sannolikhet återigen en nedgång ha ägt rum. Detta tyder på, att den extra skatten verkat som en broms på produktionsutvecklingen och därmed även på skatteunderlagets utveckling. Vidare är det givet att den höjda skatten i nu tillämpade skattesystem utlöst en tendens hos företagen att söka pressa ner de till beskattning redovisade inkomsterna. Det förefaller fördenskull inte orimligt att antaga, att ett slopande av den extra skatten relativt snabbt skulle leda till att skatteunderlaget höjes i sådan omfattning, att inkomstbortfallet därigenom elimineras.

Chefen för finansdepartementet har i årets statsverksproposition uttalat, att den extra bolagsskatten bör avskaffas i samband med att beslut fattas om erläggande från företagens sida av arbetsgivarbidrag till en lagfäst allmän tjänstepensionering. Vi kan icke godkänna en sådan sammankoppling av frågan om den extra bolagsskattens avskaffande med frågan om en lag-

fäst tjänstepensionering. Den extra bolagsskattens införande motiverades av konjunkturpolitiska skäl och bör alltså avskaffas, då detta är motiverat av ett ändrat konjunkturläge. Frågan om tjänstepensionering är i sammanhanget ovidkommande.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får vi hemställa,
att riksdagen måtte besluta att den extra bolagsskatten omedelbart skall avskaffas och att vederbörande utskott måtte få uppdrag att utarbeta förslag till härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 27 januari 1959

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson

Lars Eliasson

i Skegrie

i Sundborn

S. G. W. Wahlund

J. Onsjö

C. O. Carlsson

i Bakeröd

Per Svensson

Anders Pettersson

John Pettersson

i Stenkyrka

Dahl

i Norregård

Axel Rubbestad

Sven Vigelsbo